

Sarajevo, 05.04.2021. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
29.03.2021. - 02.04.2021.

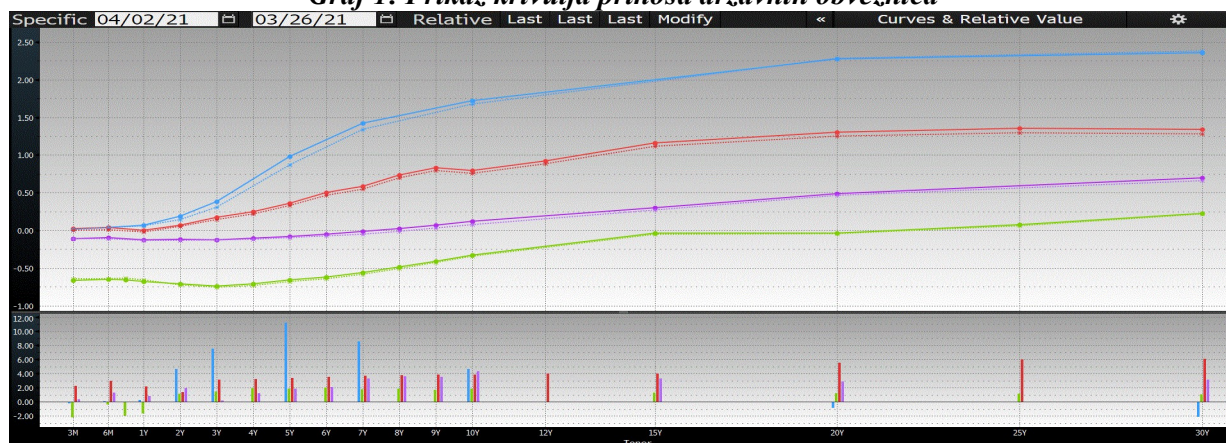
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	26.3.21	-	2.4.21		26.3.21	-	2.4.21		26.3.21	-	2.4.21		26.3.21	-	2.4.21	
2 godine	-0,72	-	-0,71	↗	0,14	-	0,19	↗	0,06	-	0,08	↗	-0,14	-	-0,11	↗
5 godina	-0,68	-	-0,66	↗	0,87	-	0,98	↗	0,33	-	0,37	↗	-0,10	-	-0,08	↗
10 godina	-0,35	-	-0,33	↗	1,68	-	1,72	↗	0,76	-	0,80	↗	0,08	-	0,13	↗

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	26.3.21	-	2.4.21
3 mjeseca	-0,607	-	-0,634 ↘
6 mjeseci	-0,645	-	-0,649 ↘
1 godina	-0,594	-	-0,597 ↘

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 02.04.2021. godine (pune linije) i 26.03.2021. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi obveznica eurozone su na početku prošle sedmice bilježili rast usljed povećanog optimizma na finansijskim tržištima. Sredinom sedmice predsjednica ECB Lagarde je, uprkos rastu troškova zaduživanja na tržištu obveznica eurozone, izjavila da investitori mogu testirati ECB koliko god žele, ali da ECB ima sve „izuzetne alatke“ da na to odgovori, kao i da će iste biti upotrijebljene po potrebi. Ova izjava zajedno s padom optimizma u SAD je u četvrtak (posljednji radni dan u prošloj sedmici) uticala na određeni pad prinosa obveznica eurozone. Nakon toga, glavni ekonomista ECB Lane je izjavio da će ECB imati još posla u smislu ubrzanja inflacije nakon pandemije, jer očekuje da povećani cjenovni pritisci ove godine neće biti održivi. U prošloj sedmici je objavljen preliminarni podatak koji je pokazao da je nastavljen rast stope inflacije u eurozoni, pa je u martu dostignut nivo od 1,3%. S druge strane, temeljna stopa inflacije u istom mjesecu, a koja isključuje cijene volatilnih dobara, je smanjena na nivo ispod 1%.

Ipak, posmatrano na sedmičnom nivou, prinosi obveznica eurozone su zabilježili blagi rast od 1 do 2 bazna poena. Finansijska tržišta u Evropi su zbog praznika zatvorena od 2. do 5. aprila.

Nakon što je Ustavni sud Njemačke saopštio da razmatra hitnu žalbu protiv finansiranja duga zemalja članica EU, član UV ECB Hernandez de Cos je istakao da je postignuti sporazum EU o finansiranju zemalja članica u skladu s ugovorima EU. Premijer Italije Draghi očekuje da će ekonomija ove zemlje koja je pogođena pandemijom bilježiti rast od 4,1% u ovoj godini, dok se za 2022. godinu očekuje rast od 4,3%, navode pojedini izvori uoči zvaničnih predviđanja koja će biti naknadno prezentovana. Predviđanja za 2021. godinu su značajno niža u odnosu na predviđanja koja je dala prethodna Vlada na čelu s premijerom Conteom od 6%. Ipak, projekcija rasta nove Vlade za 2022. godinu je nešto bolja od predviđanja koja je dala prethodna Vlada, koja je očekivala da bi rast mogao iznositi 3,8%. U svakom slučaju, obje prognoze su iznad prognoza Evropske komisije i MMF-a, koji predviđaju da će ekonomija Italije u ovoj i narednoj godini bilježiti stopu rasta ispod 4%. Centralna banka Španije je objavila da je javni dug zemlje u prošloj godini dostigao 120% GDP-a, što je više od prvobitno objavljenog podatka od 117,1%. Korekcija ovog pokazatelja je uslijedila nakon što su, u skladu sa zahtjevima Brisela, dodate obaveze tzv. loše banke, a koje proizilaze iz vremena finansijske krize prije deset godina.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Stopa inflacije – EZ (prelim.)	MAR	1,4%	1,3%	0,9%
2.	Temeljna stopa inflacije – EZ (prelim.)	MAR	1,1%	0,9%	1,1%
3.	PMI indeks prerađivačkog sektora – EZ (final.)	MAR	62,4	62,5	57,9
4.	Indeks ekonomskog povjerenja – EZ	MAR	96,0	101,0	93,4
5.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (final.)	MAR	-10,8	-10,8	-14,8
6.	Maloprodaja – Njemačka (G/G)	FEB	-5,0%	-9,0%	-9,3%
7.	Maloprodaja – Holandija (G/G)	FEB	-	-5,7%	-7,9%
8.	Maloprodaja – Španija (G/G)	FEB	-6,2%	-5,9%	-9,4%
9.	Maloprodaja – Grčka (G/G)	JAN	-	-5,0%	-12,8%
10.	Obim maloprodaje – Irska (G/G)	FEB	-	-3,2%	-14,5%
11.	Potrošnja stanovništva – Francuska (G/G)	FEB	1,5%	-0,1%	-0,1%
12.	Stopa nezaposlenosti – Njemačka	MAR	6,0%	6,0%	6,0%
13.	Stopa nezaposlenosti – Finska	FEB	-	8,1%	8,7%
14.	Stopa nezaposlenosti – Irska	MAR	-	5,8%	5,8%
15.	Odnos duga i GDP-a – Italija (kvartalno)	IV kvartal	-	9,5%	11,1%

SAD

Tokom protekle sedmice predsjednik SAD Biden je predstavio plan ulaganja u američku infrastrukturu vrijedan 2 biliona USD, zajedno sa 2 biliona USD rasta poreza na dobit, što je prva faza multibilionskih napora da se preoblikuje najveća svjetska ekonomija. Ovim planom je predviđeno izdvajanje do 621 milijarde USD za finansiranje tradicionalnih infrastrukturnih projekata uključujući puteve, mostove, mrežu javnog transporta, električna vozila i vitalna čvorišta, poput luka i aerodroma. Pored toga, plan uključuje podsticaje za „čistu energiju“, istraživanje i razvoj, kao i prijedloge za čiste standarde u električnoj energiji. Dat je mandat komunalnim kompanijama da postepeno ukinu upotrebu fosilnih goriva te da je u narednih 15 godine svedu na nulu. Plan koji je predstavljen ujedno znači i povećanje poreza na dobit na 28% sa dosadašnjih 21%. Takođe, planom je obuhvaćeno povećanje globalnog minimalnog poreza na 21% sa dosadašnjih 13%.

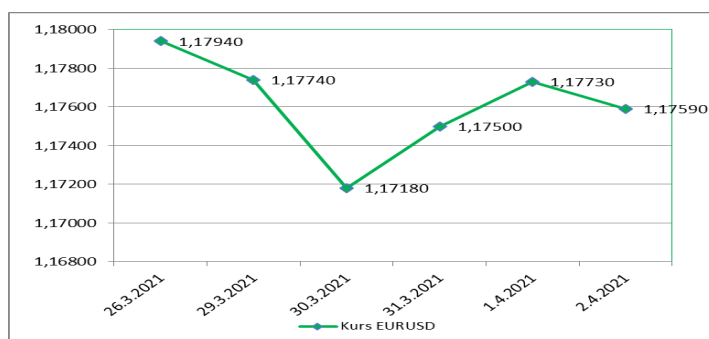
Član odbora guvernera Feda Waller je izjavio da su Federalne rezerve daleko od povećanja kamatnih stopa u ovom trenutku, pa ga je ta izjava svrstala u red američkih zvaničnika koji su spremni da zadrže podršku ekonomiji do kraja godine, dok oporavak od pandemije ne bude okončan. Pored toga, Waller je dodao da trenutno ne vidi dokaze da inflatorna očekivanja izazivaju zabrinutost, kao ni da prinosi obveznica ili cijene aktive pojačavaju zabrinutost oko finansijske nestabilnosti.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Povjerenje potrošača MAR	96,9	109,7	90,4
2.	MBA broj aplikacija za hipotekarne kredite 26. mart	-	-2,2%	-2,5%
3.	ADP promjena broja zaposlenih MAR	550.000	517.000	176.000
4.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć 27. mart	675.000	719.000	658.000
5.	Kontinuirani zahtj.nezaposlenih za pomoć 20. mart	3.750.000	3.794.000	3.840.000
6.	PMI prerađivački sektor F MAR	59,1	59,1	58,6
7.	ISM prerađivački sektor MAR	61,5	64,7	60,8
8.	Stopa nezaposlenosti MAR	6,0%	6,0%	6,2%
9.	Promjena zaposlenih u nefarmerskom sektoru MAR	660.000	916.000	468.000
10.	Promjena zaposlenih u privatnom sektoru MAR	643.000	780.000	558.000

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad sa nivoa od 1,1794 na nivo od 1,1759.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Pojedini zvaničnici BoE smatraju da će ekonomija Velike Britanije i dalje trebati podršku BoE kako bi se vratila na pretpandemijski put rasta, čak i u slučaju ubrzanog oporavka i određene inflacije u ovoj godini. Vlieghe je dodao da mjerilo oživljavanja ekonomskog rasta u zemlji ne treba da bude nekoliko kvartala bržeg oporavka, nego i puni oporavak tržišta rada. Isto tako, zvaničnici ističu da Velika Britanija ne treba da implementira sva pravila EU kako bi zadržala finansijske aktivnosti u Londonu. London kao finansijski centar je sa 31.12.2020. godine isključen iz jedinstvenog EU tržišta i potrebno je da mu se odobri pristup ekvivalencije tržištu EU od strane Brisela. Ekvivalentnost se pojavljuje kao potpuni donositelj prava, što potencijalno može biti veoma problematično s aspekta finansijske stabilnosti.

Profesionalna grupa za ljudske resurse CIPD smatra da će rad od kuće vjerovatno i dalje ostati aktuelan nakon okončanja pandemije, što je pokazalo istraživanje provedeno nad uzorkom od 2.000 kompanija u Velikoj Britaniji. Većina kompanija planira da omogući zaposlenima veću fleksibilnost u obavljanju posla.

Velika Britanija je povećala minimalnu platu radnika, što je podsticaj koji je zagovarao ministar finansija Sunak, koji smatra da će ovakva odluka podstaći ekonomiju. Minimalna plata koju kompanije moraju platiti zaposlenima koji su stariji od 23 godine je povećana za 2,2% na 8,91 GBP po satu. Ranije se ova odluka primjenjivala na zaposlene starije od 25 godina.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Neto potrošački krediti (u mlrd GBP)	FEB	-1,5	-1,2	-2,7
2.	Broj odobrenih hipotekarnih kredita	FEB	95.000	87.700	97.400
3.	Monetarni agregat M4 (G/G)	FEB	-	13,6%	13,3%
4.	Nationwide cijene kuća (G/G)	MAR	6,4%	5,7%	6,9%
5.	GDP (Q/Q) F	IV kvartal	1,0%	1,3%	16,9%
6.	Lična potrošnja (Q/Q) F	IV kvartal	-0,2%	-1,7%	19,7%
7.	Izvoz (Q/Q) F	IV kvartal	0,1%	6,1%	-0,5%
8.	Uvoz (Q/Q) F	IV kvartal	8,9%	11,0%	14,6%
9.	Ukupne poslovne investicije (Q/Q) F	IV kvartal	1,3%	5,9%	13,2%
10.	PMI prerađivački sektor F	MAR	57,9	58,9	55,1

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio pad sa nivoa od 0,85511 na nivo od 0,85050, dok je kurs GBPUSD povećan sa nivoa od 1,3789 na nivo od 1,3832.

JAPAN

Guverner BoJ Kuroda je izjavio da nove mogućnosti kreditiranja doprinose smanjenju kamatnih stopa i da neće oklijevati da kamatne stope smanji ukoliko to bude potrebno. Izvještaji BoJ su pokazali da su neke fluktuacije prinosa dobre za tržište i da je moguće postići cilj poboljšanja ekonomije, iako će trebati vremena. Kao dio pregleda instrumenata monetarne politike koja je najavljena ranije ovog mjeseca, BoJ je napravila šemu po kojoj plaća finansijskim institucijama do 0,2% kamate ukoliko koriste njene programe kreditiranja. Kuroda je izjavio i da će ekonomski rast biti „očigledno pozitivan“ u novoj fiskalnoj godini, koja počinje u aprilu, zahvaljujući solidnoj globalnoj trgovini i domaćoj potražnji za trajnom robom. On je dodao da je oporavak američke ekonomije pozitivan ujedno i za Japan i za globalni ekonomski rast.

Iz BoJ je saopšteno da planira da reducira ukupan iznos i učestalost kupovina obveznica tokom aprila u odnosu na mart, što prati raniju odluku da će se proširiti ciljani raspon prinosa na desetogodišnje obveznice. Ovaj potez omogućava da prinosi na desetogodišnje obveznice fluktuiraju u širem rasponu od 0%, a što je jedan od ključnih prijedloga u politici koja se provodi od sredine marta. BoJ je krajem prošle sedmice objavila Tankan indeks velikih proizvođača koji je pokazao da se povjerenje među velikim proizvođačima automobila, elektronike i drugih proizvoda u I kvartalu povećalo na nivo od 5 poena sa -10 poena koliko je iznosio u posljednjem kvartalu prošle godine. Ovo je prvi put od III kvartala 2019. godine da je navedeni indeks zabilježio nivo iznad 0.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Stopa nezaposlenosti	FEB	3,0%	2,9%	2,9%
2.	Maloprodaja (G/G)	FEB	-2,8%	-1,5%	-2,4%
3.	Industrijska proizvodnja (G/G) prelim.	FEB	-1,8%	-2,6%	-5,2%
4.	Porudžbine građevinskog sektora (G/G)	FEB	-	2,5%	14,1%
5.	PMI indeks prerađivačkog sektora (final.)	MAR	52,0	52,7	51,4
6.	Prodaja automobila (G/G)	MAR	-	2,4%	-2,2%
7.	Indeks započetih kuća (G/G)	FEB	-4,9%	-3,7%	-3,1%
8.	Monetarna baza (G/G)	MAR	--	20,8%	19,6%

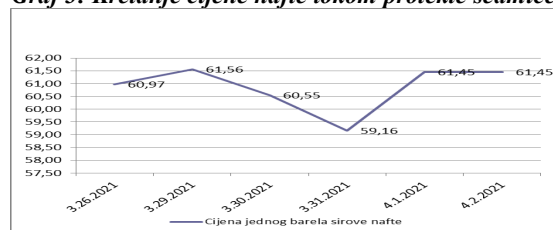
JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast sa nivoa od 129,34 na nivo od 130,17. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast sa nivoa 109,64 na nivo od 110,69.

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 60,97 USD (51,70 EUR). Početkom sedmice cijena nafte je povećana nakon što je odblokiran Suecki kanal. Uprkos tome što je odblokiran, ovakvo stanje je imalo efekat po lanac snabdijevanja. Pored toga, investitori su početkom sedmice bili u iščekivanju odluke OPEC+ koji je održao sastanak u četvrtak. Očekivalo se da će OPEC+ donijeti odluku o nastavku smanjenog obima proizvodnje za još jedan mjesec sa ciljem održavanja stabilnosti cijene ovog energenta. Ipak, na sastanku održanom u četvrtak OPEC+ je izrazio pojačano povjerenje u globalni ekonomski opravak, te je postignut sporazum o postepenom povećanju obima proizvodnje u mjesecima koji dolaze. Iako se očekivalo da će kartel zadržati oprezan stav vezano za pitanje trenutnog smanjenja proizvodnje, kao što je to učinio i prethodnog mjeseca, Saudijska Arabija i njeni saveznici su sada više uvjereni da je tražnja za naftom čvršća, nakon usporenja koje je trajalo godinu dana pod uticajem posljedica pandemije. Pojedini analitičari smatraju da rastuća tražnja u mjesecima koji dolaze znači da bi se globalni deficit u ponudi nafte mogao ubrzati, čak i nakon što su se članice OPEC+ složile da postepeno povećavaju obim proizvodnje.

Broj bušotina nafte u SAD je povećan najbržim tempom od početka pandemije pod uticajem rasta cijene ovog energenta i pojačanog optimizma vezano za tražnju za ovim energentom. Ukupan broj bušotina širom zemlje je povećan za 13 u ovoj sedmici na ukupno 337, što je najveći broj od januara 2020. godine.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 61,45 USD (52,26 EUR). Posmatrano na sedmičnom nivou, cijena nafte je povećana za 0,79%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.732,52 USD (1.469,02 EUR).

Cijena zlata je početkom sedmice smanjena pod uticajem aprecijacije dolara, te je prvi put od početka marta zabilježila pad ispod 1.700 USD po unci. Smanjenje je uzrokovano rastom prinosa na državne obveznice SAD i aprecijacijom dolara, čemu je doprinos dao očekivani plan potrošnje predsjednika SAD Bidena. Sredinom sedmice je predstavljen plan potrošnje u SAD kojim će se u američku infrastrukturu uložiti 2 biliona USD, ali to podrazumijeva i rast poreza na dobit. Dodatno ubrizgavanje sredstava u ekonomiju pojačava inflatorna očekivanja, što stvara određenu podršku cijeni zlata. Cijena je počela da se oporavlja, te se vratila na nivo preko 1.700 USD po unci pod uticajem slabljenja dolara, ali se i dalje nalazi na putu da ostvari najveći kvartalni pad u posljednjih više od pet godina. U ovom kvartalu cijena zlata je smanjena za 10%, što bi mogla biti najlošija kvartalna performansa od decembra 2016. godine. Od augusta 2020. godine cijena zlata je smanjena za 19% i trenutno se nalazi na nivou koji je zabilježen pred početak pandemije Covid19. Tokom I kvartala tekuće godine cijena ovog plemenitog metala je smanjena pod uticajem očekivanja ekonomskog oporavka i pojačane vakcinacije, što je umanjilo tražnju za sigurnim aktivama poput zlata. Krajem sedmice cijena zlata je nastavila da bilježi blagi rast, kako je dolar oslabio, a podaci sa tržišta rada u SAD pokazali da ekonomija ipak bilježi sporiji oporavak, dok se očekuje da bi pojačani podsticaji mogli potaknuti inflaciju.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.728,87 USD (1.470,25 EUR). Na sedmičnom nivou cijena zlata je, drugu sedmicu zaredom, zabilježila pad za 0,21%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

